

Europsko udruženje za Somatic Experiencing® (EASE)

Etičke smjernice EASE-a, 2021

Manfred Burmeister (D), Christel Segander (S) i Katarzyna Małkowicz (PL)

- 1. OSNOVE 2**
 - 1.1. Preambula 2
 - 1.2. Pretpostavke 2
 - 1.3. Ciljevi 3
 - 1.4. Opći etički stav pojedinačnih SEP-ova 3

- 2. FUNKCIJA I STRUKTURA ETIČKOG POVJERENSTVA: 4**
 - 2.1. Funkcija 4
 - 2.2. Organizacijska struktura 4

- 3. ETIČKA NAČELA 6**
 - 3.1. NAČELO 1. ODGOVORNOST 7
 - 3.2. NAČELO 2: STRUČNOST 9
 - 3.3. NAČELO 3: MORALNI I PRAVNI STANDARDI 11
 - 3.4. NAČELO 4. POVJERLJIVOST 12
 - 3.5. NAČELO 5: DOBROBIT KORISNIKA 13
 - 3.6. NAČELO 6: PROFESIONALNI ODNOSI 15
 - 3.7. NAČELO 7: JAVNE IZJAVE 16
 - 3.8. NAČELO 8: TEHNIKE PROCJENE 18
 - 3.9. NAČELO 9: ISTRAŽIVANJE 19

- 4. POSTUPAK 22**
 - 4.1. Preambula 22
 - 4.2. Vođenje postupka po pritužbi bez etičkog poticaja 22
 - 4.3. Pokretanje postupka po etičkoj pritužbi 23
 - 4.4. Faza prikupljanja informacija 24
 - 4.5. Faza evaluacije 24
 - 4.6. Potrebne radnje i sankcije 24
 - 4.7. Prema ponovnom uspostavljanju profesionalnog povjerenja 25

1. OSNOVE

1.1. Preambula

Riječ "ETIKA" ima različita značenja i implikacije u različitim jezicima i kulturama i mi, kao europsko udruženje, moramo toga biti svjesni.

Etika se odnosi na vrijednosti koje prožimaju stavove i ponašanje Praktičara Somatic Experiencing®-a (SEP-ova) u Europi i članova EASE-a, koji čine TAO (to jest, Trenere, nacionalne Udruge SEP-ova i Organizatore SE-a u Europi).

Vrijednosti koje prepoznamo kao sastavni dio Somatic Experiencing®-a su međusobno poštovanje, transparentnost, procesno orijentirana terapija, izgrađivanje resursa i sposobnost titracije snažnih energija. Poštujući ove vrijednosti, prakticiramo proces duboke demokracije u našim odnosima i načinima donošenja odluka.

Članovi (TAO), kao i Glavna skupština EASE-a, Odbor, Komisije i Administracija EASE-a, također su obvezani etičkim smjernicama EASE-a u svim unutarnjim i vanjskim odnosima.

1.2. Pretpostavke

1.2.1

Razumijemo specifičnost Somatic Experiencing®-a kao osnovni koncept i pristup za razumijevanje, sprječavanje, prorađivanje i vješto suočavanje s posljedicama šoka, traume i/ili stresnih stanja. (TAO)

1.2.2

SEP-ovi u Europi, koje predstavlja EASE, imaju, kao dodatak svojoj edukaciji SE-a, osnovnu stručnost u nekoj od profesija u zdravstvenom, društvenom ili obrazovnom sektoru, te su, prema tome, također vezani etičkim smjernicama svoje profesije. (TA)

1.2.3

SEP-ovi imaju osnovno znanje o psihološkim obrascima i određeno razumijevanje psihoterapijske dinamike, kao i rada s tijelom. (TA)

1.2.4

Svi SEP-ovi imaju profesionalnu odgovornost povezati svoje znanje Somatic Experiencing®-a sa svojim osnovnim obrazovanjem, i raditi sa Somatic Experiencing®-om unutar granica svoje profesije, na primjer, kao fizioterapeuti, liječnici, medicinske sestre, hitna pomoć, socijalni savjetnici, učitelji, psiholozi i psihoterapeuti. (TA)

1.2.5

Očekujemo da će sve osobe zadužene za vođenje SE treninga (Organizatori) koje nisu SEP-ovi proći barem jedan Uvod u SE (*SE-Intro*) kako bi stekli razumijevanje i vlastito iskustvo rada sa SE-om i pripadajućim vrijednostima. (O)

1.3. Etičke smjernice EASE-a imaju sljedeće ciljeve:

1.3.1

Ponuditi alate za podršku etičkom promišljanju SEP-ova, Trenera, Udruga, Organizatora i različitih radnih tijela unutar EASE-a.

1.3.2

Podržavati održavanje standarda Somatic Experiencing®-a na profesionalnoj razini [provjeravanje i ažuriranje vještina].

1.3.3

Osigurati okvir za kontrolu kvalitete SE tretmana i treninga.

1.3.4

Služiti kao osnova koja obvezuje TAO na navedene etičke odgovornosti u njihovom radu.

1.3.5

Služiti kao osnova za pritužbe klijenata, kao i okvir za rješavanje pritužbi.

1.3.6

Služiti kao temelj za rješavanje sukoba između SEP-ova, Trenera, Udruga, Organizatora i različitih organa EASE-a i drugih.

1.4. Opći etički stav pojedinih SEP-ova i TAO-a

Svi članovi ovih kategorija svjesni su da su u svim terapijama, treninzima, superviziji i konzultacijama, profesionalno uključeni u različite stupnjeve asimetričnih odnosa. Oni imaju primarnu odgovornost za primjerenost sadržaja, konteksta i granica. Njihovi postupci su stoga vođeni njihovom percepcijom uvjeta potrebnih za dotični odnos. Oni shvaćaju da na njihove ciljeve utječe njihovo vidljivo djelovanje, kao i njihovo unutrašnje stanje. Oni prihvaćaju odgovornost da će biti u toku s najnovijim razvojem vještina prorađivanja traume i razvojem psihoterapije, da će unaprijeđivati i ažurirati svoje vještine i znanja, tražiti savjete i podršku od svojih kolega i supervizora, i kada je to potrebno, sami potražiti terapiju za rješavanje osobnih problema. U pružanju usluge, nastoje održati najviše standarde svoje profesije. Oni prihvaćaju odgovornost za posljedice svojih djela i ulažu sve napore kako bi osigurali da se njihove usluge koriste na odgovarajući način.

2. FUNKCIJA I STRUKTURA ETIČKOG POVJERENSTVA:

2.1. Funkcija

Funkcija Etičkog Povjerenstva je kontinuirano istraživanje kako se etički duh EASE-a može podržati i učiniti što je moguće eksplicitnijim. Također, paziti da su kvalitete čovječnosti, poštovanja i poštenja uključene u poslovanje EASE-a i njegovih članova.

Stoga Etičko Povjerenstvo ima četiri glavne funkcije:

- Pronalaženje načina kako duh EASE-a učiniti što eksplicitnijim, kroz etičke smjernice koje, nakon što ih prihvati Glavna Skupština EASE-a, postaju odraz duha Udruženja.
- Poticanje rasprava o stavovima SEP-a, Trenera, Udruga i Organizatora.
- Definiranje oblika ponašanja koji nisu u skladu s etičkim smjernicama, i određivanje načina postupanja s osobama koje se tako ponašaju.
- Usto, Etičko Povjerenstvo može pomoći u odabiru najbolje proceduralne metode za rješavanje pritužbi (bez ili s nejasnim etičkim poticajem) kao i sukoba interesa između dvije (ili više) stranki.

2.2. Organizacijska struktura

Članove Etičkog Povjerenstva EASE-a bira Glavna Skupština i oni odgovaraju izravno njoj.

Etičko Povjerenstvo broji sveukupno 5 članova, plus 2 zamjenska člana, a najmanje 3 člana potrebna su za finaliziranje etičkog slučaja. Kako bi se osigurao kontinuitet, kao i usklađenost sa željama Glavne Skupštine, polovica Povjerenstva (2 i 3) kandidira se za izbore na naizmjeničnim Skupštinama, čime se članovima daje mandat od 4 godine; dva zamjenska člana birati će se svake 2 godine paralelno s ovim izborima. Etičko Povjerenstvo sastavlja se s Glasnogovornikom i poslovnikom.

2.2.1 Odnos s Odborom EASE-a

Etičko Povjerenstvo obavještava Odbor o slučajevima i drugim aktivnostima. Etičko Povjerenstvo uključuje Odbor u obradu slučajeva vezanih za etička pitanja kada god oni uključuju pitanja općih smjernica i kada god slučaj uključuje preporuku za suspenziju ili isključenje člana.

Etičko Povjerenstvo i Odbor imaju savjetodavnu ulogu jedni prema drugima, a Odbor EASE-a podržava Etičko Povjerenstvo kada ono treba pravni savjet.

2.2.2 Sastanci

Svih 5 članova Etičkog Povjerenstva sastaju se najmanje jednom godišnje:

- kako bi prikupili, analizirali i obradili primljene informacije o pristiglim etičkim slučajevima.
- kako bi radili na mogućim područjima istraživanja relevantnim za pojašnjenje i razvoj etičkih stavova.
- kako bi razvijali načine poučavanja i dijeljenja etičkog promišljanja i implementirali načine poboljšanja istraživanja i samoregulacije.

2.2.3 Zamjene

Jedna ili ako je potrebno dvije zamjene mogu se uključiti ako se oslobodi mjesto u Etičkom Povjerenstvu, na primjer:

- ako je redovni član Etičkog Povjerenstva odsutan dulje vrijeme zbog bolesti ili drugih razloga;
- ako je redovni član Etičkog Povjerenstva u sukobu interesa u konkretnom slučaju i mora odstupiti;
- ako redovni član Etičkog Povjerenstva podnese ostavku.

3. ETIČKA NAČELA

Dok za sebe očekuju slobodu istraživanja i komunikacije, SEP-ovi i TAO prihvaćaju odgovornost koju ova sloboda zahtijeva: kompetenciju, odgovornost u primjeni vještina i brigu za najveće dobro klijenata, kolega, studenata, sudionika u istraživanju i članova društva. U potrazi za ovim idealima, SEP-ovi i TAO obvezuju se na detaljna etička načela u sljedećim područjima, što uključuje:

Načelo 1. Odgovornost

Načelo 2. Stručnost

Načelo 3. Moralni i Pravni standardi

Načelo 4. Povjerljivost

Načelo 5. Dobrobit korisnika

Načelo 6. Profesionalni Odnosi

Načelo 7. Javne Izjave

Načelo 8. Tehnike Procjene

Načelo 9. Istraživanje.

TAO i SEP-ovi u potpunosti surađuju sa svojim profesionalnim, nacionalnim i europskim organizacijama i udrugama te s Europskim udruženjem za Somatic Experiencing® (EASE) odgovarajući brzo i potpuno na upite i zahtjeve bilo kojeg propisno osnovanog etičkog ili profesionalnog povjerenstva takvih udruga ili organizacija čiji su član ili kojima pripadaju.

3.1. NAČELO: ODGOVORNOST

Opće načelo:

Pri pružanju usluga, SEP-ovi i TAO održavaju visok standard svoje profesije. Oni prihvaćaju odgovornost za posljedice svojih djela i čine sve kako bi osigurali da se njihove usluge koriste na odgovarajući način.

Specifikacije:

3.1.1

SEP-ovi i TAO svjesni su da snose društvenu odgovornost jer njihove preporuke i profesionalno djelovanje mogu promijeniti živote drugih. Oni su svjesni osobnih, društvenih, organizacijskih, financijskih, ekoloških ili političkih konteksta i pritiska koji bi mogli dovesti do zlouporabe njihovog utjecaja.

3.1.2

SEP-ovi i TAO na odgovarajući način razjašnjavaju sa svojim klijentima sve ono što se odnosi na njihov zajednički rad. Izbjegavaju veze koje mogu stvoriti sukob interesa.

3.1.3

SEP-ovi imaju odgovornost pokušati spriječiti iskrivljavanje, zlouporabu ili suzbijanje svojih otkrića od strane institucije ili agencije čiji su zaposlenici.

3.1.4

Kao članovi nacionalnih ili organizacijskih tijela, SEP-ovi kao pojedinci zadržavaju odgovornost prema standardima svojih profesija.

3.1.5

Kao učitelji ili treneri, SEP-ovi prepoznaju svoju dužnost pomaganja drugima u stjecanju znanja i vještina. Održavaju visoke standarde obrazovanja prezentirajući informacije što točnije. *(T)*

3.1.6

Kao predstavnici Udruge, SEP-ovi prepoznaju svoju obvezu pomaganja drugima da steknu znanje i vještinu. Održavaju visoke standarde podrške za SEP-ove u svojoj svakodnevnoj praksi te razvijaju visoke profesionalne standarde umrežavanjem i prezentiranjem poslijediplomskih programa. *(A)*

3.1.7

Organizatori su svjesni svoje obveze pomaganja drugima u stjecanju znanja i vještina. Oni stvaraju optimalne uvjete za učenje i poučavanje. *(O)*

3.1.8

Kao istraživači, SEP-ovi prihvaćaju odgovornost za odabir svojih istraživačkih tema i metoda koje se koriste u istraživanju, analizi i izvještajima. Svoje istraživanje planiraju na načine kako bi smanjili mogućnost da njihovi nalazi budu pogrešni. Daju temeljito obrazloženje ograničenja svojih podataka, posebice tamo gdje njihov rad dotiče društvena pravila, ili se može tumačiti na štetu osoba određene dobi, spola, etničke pripadnosti, socioekonomske ili druge društvene skupine. Pri objavljivanju izvješća o svom radu, oni nikada ne skrivaju opovrgavajuće podatke i priznaju postojanje alternativnih hipoteza i objašnjenja svojih nalaza. SEP-ovi uzimaju zasluge samo za rad koji su napravili sami. Unaprijed jasno određuju sa svim odgovarajućim osobama i agencijama očekivanja vezana za dijeljenje i korištenje podataka istraživanja. Uplitanje u milje u kojem se prikupljaju podaci svedeno je na minimum.

3.2. NAČELO: STRUČNOST

Opće načelo:

Održavanje visokih standarda stručnosti odgovornost je koju dijele svi SEP-ovi i sama profesija. SEP-ovi prepoznaju granice svoje kompetencije i ograničenja svojih tehnika. Oni pružaju usluge i koriste tehnike za koje su kvalificirani svojim osnovnim obrazovanjem, treninzima i iskustvom. U onim područjima u kojima prepoznati standardi još ne postoje, SEP-ovi poduzimaju sve mjere opreza potrebne za zaštitu dobrobiti svojih klijenata. U toku su s trenutnim zdravstvenim, znanstvenim i profesionalnim informacijama vezanim za usluge koje pružaju.

Specifikacije:

3.2.1

SEP-ovi točno predstavljaju svoju stručnost, edukaciju, trening i iskustvo. Njihova je dužnost da adekvatno zadovoljavaju profesionalne standarde SEP-ova.

3.2.2

SEP-ovi, treneri i organizatori obavljaju svoje dužnosti na temelju pomne pripreme i spremnosti da njihov rad bude kvalitetan, a komunikacija točna, aktualna i relevantna. *(TO)*

3.2.3

SEP-ovi, treneri, nacionalne udruge, kao i sam EASE, prepoznaju potrebu kontinuiranog obrazovanja i osobnog razvoja te su otvoreni za nove postupke i promjene u očekivanjima i vrijednostima kako prolazi vrijeme. *(TA)*

3.2.4

SEP-ovi, treneri, nacionalne udruge i organizatori prepoznaju razlike među ljudima, poput onih vezanih za dob, spol, socio-ekonomsku i etničku pozadinu ili specijalne potrebe onih koji su možda u nepovoljnom položaju. Osiguravaju sebi prikladnu obuku, iskustvo ili savjetovanje kako bi mogli pružiti kompetentnu i odgovarajuću uslugu kada su takve osobe u pitanju. *(TAO)*

3.2.5

SEP-ovi odgovorni za odluke koje uključuju pojedince, ili politike koje se temelje na rezultatima testiranja, imaju razumijevanje psihološkog ili obrazovnog mjerenja, problema valjanosti i pokusnog istraživanja.

3.2.6

SEP-ovi, treneri i organizatori shvaćaju da osobni problemi i sukobi mogu ometati profesionalnu učinkovitost. Sukladno tome, suzdržavaju se od poduzimanja bilo koje aktivnosti u kojoj bi njihovi osobni problemi mogli dovesti do neadekvatnog učinka ili

Štete klijentu, kolegi, studentu ili sudioniku istraživanja. Ako se nađu u takvoj situaciji, kada postanu svjesni svojih osobnih problema, traže kompetentnu stručnu pomoć kako bi se utvrdilo trebaju li suspendirati, prekinuti ili ograničiti opseg svoje profesionalne djelatnosti. *(TO)*

3.2.7

SEP-ovi i treneri koji ulaze u nova područja aktivnosti prepoznaju nužnost ispunjavanja stručnih uvjeta koji se odnose na to područje djelovanja, prije bavljenja praksom. *(T)*

3.3. NAČELO: MORALNI I PRAVNI STANDARDI

Opće načelo:

Moralni i etički standardi ponašanja TAO-a i SEP-ova njihova su osobna stvar kao i bilo kojeg drugog građanina, osim ako isti ne ugrožavaju ispunjenje profesionalnih odgovornosti ili narušavaju povjerenje javnosti u Somatic Experiencing. Što se tiče njihovog osobnog ponašanja, svjesni su standarda koji prevladavaju u zajednici te da poštivanje ili odstupanje od tih standarda može utjecati na kvalitetu obavljanja njihovih dužnosti kao TAO-a i SEP-ova. TAO i SEP-ovi također su svjesni mogućnostida njihovo javno ponašanje utječe na sposobnost kolega da obavljaju svoje profesionalne dužnosti. (TAO)

Specifikacije:

3.3.1

Kao profesionalci, TAO i SEP-ovi djeluju u skladu s načelima EASE-a i standardima svojih nacionalnih organizacija i smjernicama koje se odnose na praksu.

3.3.2

Kao zaposlenici ili poslodavci, TAO i SEP-ovi ne sudjeluju ni u kakvim praksama koje su nehumane ili rezultiraju nezakonitim ili neopravdanim radnjama. Takve prakse uključuju, ali nisu ograničene na, one vezane za pitanja rase, invaliditeta, dobi, spola, seksualnesklonosti, vjere ili nacionalnog podrijetla u praksi, prilikom zapošljavanja, napredovanja, ili treninga.

3.3.3

U svojim profesionalnim ulogama, TAO i SEP-ovi izbjegavaju radnje koje bi narušile ili umanjile ljudska, zakonska i građanska prava klijenata ili drugih ljudi koji mogu biti pod utjecajem istih.

3.3.4

TAO, SEP-ovi i istraživači svjesni su činjenice da njihove osobne vrijednosti mogu utjecati na njihovu komunikaciju, korištenje tehnika, selekciju i iznošenje stavova i materijala i prirodu ili provedbu istraživanja. Kad se obrađuju teme koje mogu uvrijediti, prepoznaju i poštuju različite stavove i pojedinačne osjetljivosti koju klijenti, studenti, pripravnici ili subjekti mogu imati prema takvim temama.

3.4. NAČELO: POVJERLJIVOST

Opće načelo:

TAO i SEP-ovi imaju primarnu obvezu poštovati povjerljivost informacija dobivenih od osoba tijekom njihovog rada. Takve informacije ne otkrivaju drugima, osim u onim neobičnim okolnostima u kojima bi to vjerojatno rezultiralo jasnom opasnošću za osobu ili druge. TAO i SEP-ovi obavještavaju svoje studente / članove / klijente o pravnim granicama povjerljivosti. Pristanak za otkrivanje informacija drugima obično se dobiva u pisanom obliku od dotične osobe. (TAO)

Specifikacije:

3.4.1

O informacijama dobivenim u značajnim odnosima ili procjenom podataka koji se tiču klijenata, studenata, članova, zaposlenika i drugih, raspravlja se isključivo u profesionalne svrhe i isključivo s osobama (ili njihovim pravnim zastupnicima) koje su jasno povezane s predmetom. Pisana i usmena izvješća jedini su relevantni podaci za potrebe evaluacije ili za preporuku, te se poduzimaju svi napori kako bi se izbjeglo nepotrebno narušavanje privatnosti.

3.4.2

TAO i SEP-ovi koji prezentiraju osobne podatke dobivene tijekom stručnog rada kroz pisanu riječ, predavanja ili druge javne forume, moraju imati ili prethodnu suglasnost ili adekvatno prikriti sve identifikacijske informacije.

3.4.3

TAO i SEP-ovi poduzimaju mjere za održavanje povjerljivosti u pohrani ili skladištenju podataka, kao i u slučaju vlastite nedostupnosti.

3.4.4

Kada se radi o maloljetnicima ili drugim osobama koje nisu u stanju dati dobrovoljan i informiran pristanak, TAO i SEP-ovi poduzimaju posebnu brigu kako bi zaštitili najbolje interese tih osoba i konzultirali ostale uključene na odgovarajući način.

3.5. NAČELO: DOBROBIT KORISNIKA

Opće načelo:

Zbog stupnja asimetričnih odnosa, TAO i SEP-ovi svjesni su pitanja moći i oprezni u vezi toga. Oni poštuju integritet i štite dobrobit ljudi i skupina s kojima rade. U mjeri u kojoj je to korisno njihovim klijentima / studentima / članovima, SEP-ovi i TAO informiraju ih o svrsi i prirodi bilo kojeg evaluacijskog, tretmanskog, obrazovnog postupka. Oni otvoreno priznaju da klijenti / studenti / članovi, ili sudionici u istraživanju, imaju slobodu odabira vezano za sudjelovanje, i rade na jačanju njihove sposobnosti za donošenje odgovarajućih izbora. Prisiljavanje ljudi da sudjeluju ili da ostanu primati usluge je neetično.

Specifikacije:

3.5.1

TAO i SEP-ovi imaju za cilj stalno biti svjesni svojih potreba i svog položaja koji potencijalno može utjecati na osobe kao što su klijenti, studenti, pripravnici, sudionici istraživanja i podređeni. Oni izbjegavaju iskorištavati povjerenje i zavisnost takvih osoba. SEP-ovi i TAO ulažu sve napore kako bi izbjegli dualne odnose koji bi mogli naštetiti njihovoj profesionalnoj prosudbi ili povećati rizik iskorištavanja. (TAO)

3.5.2

TAO i SEP ne iskorištavaju svoje profesionalne odnose s klijentima, superviziranima, studentima, članovima, zaposlenicima ili sudionicima istraživanja na bilo koji način. SEP-ovi pomažu svojim klijentima da jasno izraze svoje potrebe za bliskošću ili za distancom te poštuju ove granice.

TAO i SEP-ovi ne odobravaju niti sudjeluju u zlostavljanju, kao što su seksualno, ekonomsko i narcističko zlostavljanje i zlouporaba usluga. To vrijedi čak i kada klijent predlaže takve razmjene.

Primjeri:

- a) Narcisoidno zlostavljanje događa se kada SEP ili asistent ili trener gradi svoje samopoštovanje na štetu klijenta, studenta ili nekog drugog.
- b) Zlouporaba usluga može se dogoditi kada klijent/pripravnik obavlja znanstvene, administrativne ili druge oblike rada za SEP-a, trenera ili institucije SE-a (*A ili O*).
- c) Zlouporaba usluge može se dogoditi kada postoje ekonomske transakcije između klijenta, SEP-a, TAO-a izvan profesionalnog okruženja. SEP-ovi, asistenti i TAO svjesni su potrebe za nadzorom ovih pitanja. (TAO)

3.5.3

Kada SEP pristane pružiti usluge klijentu na zahtjev treće strane, SEP preuzima odgovornost razjašnjavanja prirode odnosa sa svim uključenim stranama.

3.5.4

SEP-ovi ili treneri trebaju unaprijed razjasniti sve financijske dogovore i pobrinuti se da ih razumiju svi koji su uključeni. SEP-ovi ili treneri niti daju niti primaju bilo kakvu naknadu za upućivanje klijenata na profesionalne usluge. (T)

3.5.5

SEP-ovi prekidaju klinički ili savjetodavni odnos čim postane razumski jasno da klijent nema koristi od toga, ili kad god proces to zahtijeva, na primjer kada su klijentu potrebne neke druge vještine. Oni nude pomoć klijentu u lociranju alternativnih izvora pomoći.

3.5.6

Kada dođe do sukoba interesa između klijenata i institucija koje zapošljavaju SEP-a, SEP-ovi razjašnjavaju prirodu i smjer svoje lojalnosti i odgovornosti, obavještavaju sve strane o njihovim obvezama, pod uvjetom da to osigurava i štiti integritet ili interes klijenta.

3.5.7

Kada zahtjevi organizacije traže da SEP-ovi krše ova ili bilo koja etička načela, SEP-ovi pojašnjavaju prirodu sukoba između zahtjeva i načela. Obavještavaju sve strane o svojim etičkim odgovornostima kao SEP-ova i odgovarajuće djeluju.

3.6. NAČELO: PROFESIONALNI ODNOSI

Opće načelo:

SEP-ovi i TAO djeluju s dužnim poštovanjem prema potrebama, posebnim nadležnostima i obvezama svojih kolege iz psihoterapije, psihologije, medicine i drugih struka. Oni poštuju prerogative i obveze institucija ili organizacija s kojima su ti drugi kolege povezani.

Specifikacije:

3.6.1

TAO i SEP-ovi razumiju područja nadležnosti srodnih tijela i profesija. Oni koriste sve stručne, tehničke i administrativne resurse koji služe najboljem interesu korisnika.

Odsutnost formalnih odnosa s drugim stručnim radnicima ne smanjuje odgovornost SEP-ova da osiguraju najbolju moguću profesionalnu brigu za svoje klijente, niti ih oslobađa obveze predviđanja, marljivosti i taktičnosti u dobivanju potrebne komplementarne ili alternativne pomoći. (TAO)

3.6.2

SEP-ovi poznaju i uzimaju u obzir tradiciju i praksu drugih profesionalnih skupina s kojima rade i surađuju s tim skupinama. Ako osoba koristi slične usluge od drugih stručnjaka, SEP-ovi pažljivo uzimaju u obzir taj profesionalni odnos i postupaju s oprezom i osjetljivošću na terapijska pitanja kao i na dobrobit klijenta. SEP raspravlja o ovim pitanjima s klijentom kako bi se maksimalno smanjila mogućnost konfuzije.

3.7. NAČELO: JAVNE IZJAVE

Opće načelo:

SEP-ovi i TAO predstavljaju znanost i umijeće Somatic Experiencing®-a i prezentiraju svoje usluge, proizvode i publikacije pošteno, ispravno i točno, izbjegavajući krivo predstavljanje kroz senzacionalizam, pretjerivanje ili površnost. SEP-ovi i TAO vode se primarnom dužnosti pomaganja javnosti u razvijanju informiranih prosudbi, mišljenja i izbora. (TAO)

Specifikacije:

3.7.1

U najavljivanju ili oglašavanju dostupnosti usluga ili publikacija SE-a, SEP-ovi/ TAO ne predstavljaju svoju povezanost s bilo kojom organizacijom na način koji lažno implicira sponzorstvo ili certifikaciju te organizacije.

3.7.2

SEP-ovi/ TAO ne kompenziraju niti daju išta vrijedno predstavnicima tiska, radija, televizije, interneta ili drugih komunikacijskih medija u očekivanju, ili u zamjenu za profesionalni publicitet u vijestima. Plaćena reklama mora biti navedena kao takva, osim ako iz konteksta nije vidljivo da se radi o plaćenom oglasu. Ako se priopćava javnosti putem radija ili televizije, oglas je prethodno snimljen i odobren za emitiranje od strane SEP-ova i TAO-a, i oni zadržavaju kopije reklama i snimke tih emitiranja.

3.7.3

Najave ili oglasi susreta, tečajeva, klinika, treninga i agencija vezanih za posebne interesne skupine, daju jasnu izjavu o svrsi i jasan opis iskustva ili treninga koji se pružaju. Obrazovanje, trening i iskustvo članova osoblja su na odgovarajući način navedeni i dostupni prije početka grupe, tečaja, treninga ili usluge. Jasna izjava o naknadama i svim ugovornim implikacijama dostupna je prije sudjelovanja.

3.7.4

SEP-ovi i TAO povezani s razvojem ili promicanjem tehnika SE-a, proizvoda, knjiga ili drugih sličnih ponuda za komercijalnu prodaju, ulažu razumni napor kako bi najave i oglasi bili prezentirani na profesionalan, znanstveno prihvatljiv, etičan i činjenično informativan način.

3.7.5

SEP-ovi i TAO ne sudjeluju radi svoje osobne dobiti u komercijalnim objavama ili reklamama koje javnosti preporučuju kupnju ili korištenje proizvoda ili usluga, bilo zaštićenih ili iz jednog izvora, kada se to sudjelovanje temelji isključivo na njihovoj identifikaciji kao SEP-ova.

3.7.6

TAO i SEP-ovi brinu se da su izjave u katalogima i opisi tečajeva točni i ne dovode u zabludu, posebno u smislu tematike koja će se prolaziti, osnova za procjenu napretka i prirode iskustava na tečaju. Obavijesti, brošure ili oglasi koji opisuju radionice, seminare ili druge obrazovne programe točno opisuju publiku kojoj je program namijenjen, kao i preduvjete za odabir, edukacijske ciljeve i prirodu materije koja će se prolaziti. Ove najave također točno predstavljaju obrazovanje, trening i iskustvo onog koji vodi programe i sve uključene naknade.

3.7.7

Javne objave ili oglasi koji pozivaju sudionike istraživanja u kojima se kao poticaj nude kliničke usluge ili druge profesionalne usluge, vrlo jasno opisuju prirodu usluga kao i troškove i druge obveze koje sudionici u istraživanju trebaju prihvatiti.

3.7.8

TAO i SEP-ovi prihvaćaju obvezu ispravljanja drugih koji predstavljaju SEP-ove stručne kvalifikacije ili povezanosti s proizvodima ili uslugama, na bilo koji način koji nije u skladu s ovim smjernicama.

3.7.9

Individualne dijagnostičke i terapijske usluge pružaju se samo u kontekstu profesionalnog odnosa sa SEP-om. Kada se daje osobni savjet putem javnih predavanja ili demonstracija, članaka u novinama ili časopisima, radijskih ili televizijskih programa, pošte ili sličnih medija, SEP koristi najnovije relevantne podatke i pokazuje visoku razinu profesionalne prosudbe.

3.7.10

Proizvodi koji se opisuju ili prezentiraju putem javnih predavanja ili demonstracija, članaka u novinama ili časopisima, radijskih ili televizijskih programa, pošte, ili sličnih medija, moraju zadovoljavati iste priznate standarde koji postoje za proizvode koji se koriste u kontekstu profesionalnog odnosa.

3.8. NAČELO: TEHNIKE PROCJENE

Opće načelo:

U razvoju, objavljivanju i korištenju tehnika procjene Somatic Experiencing®-a, SEP-ovi ulažu maksimalni trud kako bi promovirali dobrobit i najbolje interese klijenta. Oni štite od zlouporabe rezultata procjene. Poštuju pravo klijenta da zna rezultate, izvedena tumačenja i osnove za njihove zaključke i preporuke. SEP-ovi ulažu sve napore kako bi održali sigurnost testova i ostalih tehnika procjene unutar granica zakonskih mandata. Nastoje osigurati prikladno korištenje tehnika procjene od strane drugih.

Specifikacije:

3.8.1

U korištenju tehnika procjene, SEP-ovi poštuju pravo klijenata na odgovarajuća objašnjenja prirode i svrhe tehnika na jeziku kojeg klijenti mogu razumjeti, osim ako unaprijed nije dogovorena izričita iznimka od ovog prava. Kada objašnjenja trebaju dati drugi, SEP-ovi utvrđuju postupke koji osiguravaju primjerenost tih objašnjenja.

3.8.2

SEP-ovi odgovorni za razvoj i standardizaciju psiholoških testova i drugih tehnika procjene koriste utvrđene znanstvene postupke i poštuju relevantne standarde EASE-a i nacionalne standarde.

3.8.3

U izvještajima o rezultatima procjene, SEP-ovi ukazuju na sve zadržke koje postoje u vezi valjanosti ili pouzdanosti zbog okolnosti procjene ili neprikladnosti normi koje se odnose na testiranu osobu. SEP-ovi nastoje spriječiti zlouporabu rezultata procjene i njihovih tumačenja od strane drugih.

3.8.4

SEP-ovi su svjesni da rezultati procjene mogu zastarjeti i da ne predstavljaju potpunu sliku osobe koja se procjenjuje. Ulažu sve napore da izbjegnu i spriječe zlouporabu zastarjelih mjera ili nepotpunih procjena.

3.8.5

SEP-ovi koji nude usluge bodovanja i tumačenja mogu prezentirati odgovarajuće dokaze o valjanosti programa i korištenih postupaka u dolasku do tumačenja. Javna ponuda usluge tumačenja smatra se vrstom savjetovanja između profesionalaca. SEP-ovi čine sve kako bi izbjegli zlouporabu nalaza procjene.

3.8.6

SEP-ovi ne potiču niti promoviraju korištenje psihoterapeutskih ili psiholoških tehnika procjene od strane nedovoljno stručnih ili na bilo koji drugi način nekvalificiranih osoba, putem podučavanja, sponzorstva ili supervizije.

3.9. PRINCIP: ISTRAŽIVANJE

Opće načelo:

Odluka o pokretanju istraživanja temelji se na promišljenoj prosudbi SEP-a ili TAO-a o tome pridonosi li to ljudskoj znanosti i dobrobiti te znanju o prorađivanju traume. Nakon odluke o provođenju istraživanja, istraživač razmatra alternativne smjerove u koje bi se mogla uložiti istraživačka energija i resursi. Na temelju ovog razmatranja, istraživač provodi istraživanje s poštovanjem i brigom za dostojanstvo i dobrobit ljudi koji sudjeluju, imajući svijest o propisima i stručnim standardima koji određuju provođenje istraživanja s ljudskim sudionicima. Prava pojedinca prevladavaju nad potrebama istraživača da dovršiti istraživanje. (TAO)

Specifikacije:

3.9.1

U planiranju studije istraživač je dužan napraviti pažljivu procjenu etičke prihvatljivosti. Ukoliko procjena znanstvenih i ljudskih vrijednosti ukazuje na kompromis bilo kojeg načela, istraživač snosi odgovarajuću ozbiljnu obvezu da potraži etički savjet i pridržava se strogih mjera zaštite prava sudionika.

3.9.2

Razmatranje hoće li sudionik u planiranoj studiji biti "rizični subjekt" ili "subjekt s minimalnim rizikom", prema priznatim standardima, primarno je etičko pitanje istraživača.

3.9.3

Istraživač uvijek zadržava odgovornost za osiguravanje etičke prakse u istraživanju. Istraživač je odgovoran za etičko postupanje sa sudionicima istraživanja od strane suradnika, asistenata, studenata i zaposlenika, od kojih svi, međutim, snose slične obveze.

3.9.4

Osim u istraživanju s minimalnim rizikom, istraživač uspostavlja jasan i pravedan dogovor sa sudionicima istraživanja, prije njihovog sudjelovanja, koji pojašnjava obvezu i odgovornosti svakoga. Istraživač se obvezuje da će poštovati sva obećanja i obveze tog dogovora. Istraživač obavještava sudionike o aspektima istraživanja za koje se razumno može očekivati da će utjecati na spremnost za sudjelovanje te objašnjava druge aspekte istraživanja o kojima se sudionici raspituju. Nemogućnost odgovarajuće transparentnosti prije dobivanja informiranog pristanka traži dodatne zaštitne mjere za zaštitu dobrobiti i dostojanstva sudionika istraživanja. Istraživanje s djecom ili sa sudionicima koji imaju oštećenja koja bi ograničila razumijevanje i/ili komunikaciju zahtijeva posebne postupke zaštite.

3.9.5.

Za neke studije nužni su metodološki preduvjeti koji koriste prikrivanje ili obmanu. Prije provođenja takve studije, istraživač ima posebnu odgovornost

- 1) utvrditi je li upotreba takvih tehnika opravdana potencijalnom znanstvenom, obrazovnom ili impliciranom vrijednosti studije;
- 2) utvrditi jesu li dostupni alternativni postupci koji ne koriste prikrivanje ili obmanu; i
- 3) osigurati da sudionici dobiju zadovoljavajuća objašnjenja čim prije moguće.

Poželjno je ne koristiti takve tehnike.

3.9.6

Istraživač poštuje slobodu pojedinca da odbije sudjelovanje u istraživanju ili da se povuče iz istraživanja u bilo kojem trenutku. Obveza zaštite ove slobode zahtijeva pažljivo razmišljanje i razmatranje kada je istraživač u poziciji autoriteta ili utjecaja na sudionika. Takvi položaji autoriteta uključuju, ali nisu limitirani na, situacije u kojima je sudjelovanje u istraživanju potrebno za zaposlenje ili u kojem se sudjeluje kao student, klijent ili zaposlenik istraživača. Prava pojedinca prevladavaju nad potrebama istraživača da dovrše istraživanje.

3.9.7

Istraživač štiti sudionika od fizičke i psihičke nelagode, ozljede, i opasnosti koje mogu proizaći iz istraživačkih postupaka. Ako postoji opasnost od takvih posljedica, istraživač informira sudionika o toj činjenici. Postupci istraživanja koji će najvjerojatnije uzrokovati ozbiljnu ili trajnu štetu sudioniku ne koriste se, osim ako nekorištenje tih postupaka može izložiti sudionika još štetnijem riziku ili osim ako istraživanje ima veliku potencijalnu korist, a pritom je dobiven potpuni informirani i dobrovoljni pristanak svakog sudionika. Istraživač treba biti odgovarajuće osiguran za troškove nadoknade eventualne štete. Sudionika treba obavijestiti o procedurama za kontaktiranje istraživača unutar razumnog vremenskog razdoblja nakon sudjelovanja, u slučaju stresa, potencijalne štete ili povezanih pitanja ili nedoumica. Suglasnost dobivena od sudionika ne ograničava njihova zakonska prava niti smanjuje zakonske odgovornosti istraživača.

3.9.8

Nakon što su podaci prikupljeni, istraživač sudioniku daje informacije o prirodi studije i pokušava ukloniti sve zablude koje bi mogle nastati. Tamo gdje znanstvene ili humane vrijednosti opravdavaju zadržavanje ili uskraćivanje ovih informacija, istraživač snosi posebnu odgovornost za praćenje istraživanja, kako bi se osiguralo da nema štetnih posljedica za sudionika.

3.9.9

Tamo gdje istraživački postupci rezultiraju štetnim posljedicama za pojedinačnog sudionika, istraživač je odgovoran otkriti ih i ukloniti ili ispraviti posljedice, uključujući dugoročne učinke.

3.9.10

Podaci dobiveni o sudioniku istraživanja tijekom istrage povjerljivi su, osim ako se unaprijed drugačije ne dogovori. Kada postoji mogućnost da drugi mogu dobiti pristup takvim informacijama, ta je mogućnost, zajedno s planovima za zaštitu povjerljivosti, objašnjena sudioniku u sklopu postupka za dobivanje informiranog pristanka.

4. POSTUPAK

4.1. Preambula

Etičko Povjerenstvo (EP) temelji svoj rad na pisanim pitanjima i pritužbama, kako bi imalo vremena diskutirati i razumjeti što se od njega traži. To omogućuje članovima EP-a da razmotre neko pitanje u miru, bez pritiska interaktivnih strasti. U nekim etičkim slučajevima ili kako bi se pojasnilo kako postupati s pritužbom (bez ili s nedovoljno jasnim etičkim poticajem), kao i u slučaju sukoba interesa između dviju (ili više) strana, povjerenstvo će se možda morati sastati s osobama koje su uključene u slučaj putem osobnog ili video sastanka.

Načelo povjerljivosti:

Sve informacije koje se predaju ili šalju u EP smatraju se povjerljivima. Neke od informacija se možda moraju raspraviti sa svim uključenim stranama, a u nekim slučajevima i s odborom EASE-a.

Zaprimljene informacije ne priopćuju se drugim osobama ili institucijama, osim u slučaju da to zahtijeva zakonska procedura. U svakoj situaciji EC koristi svoju prosudbu i znanje konteksta za odlučivanje o tome kako će se te informacije koristiti s drugim stranama i odborom EASE-a. U tim slučajevima podnositelj pritužbe biva obaviješten da su informacije razmijenjene.

Postupci opisani na sljedećim stranicama omogućuju čitatelju:

- da zna kako postupiti kada želi podnijeti pritužbu EP-u o ponašanju SEP-a, Asistenta, Trenera, Organizatora i Udruge.
- da bude obaviješten o tome koje postupke EC poduzima nakon što primi upit ili pritužbu.

4.2. Vođenje postupka po pritužbi bez etičkog poticaja kao i po sukobu interesa

EP u ulozi "Savjetnika za pritužbe" pružit će ovu uslugu svim članovima EASE-a. Ima zadatak odgovoriti na pitanja o svim pritužbama koje se tiču naše zajednice.

EP će pomoći da se problem uputi odgovarajućoj instanci u našoj organizaciji ili izvan EASE-a. Na primjer:

- ako postoji pritužba na temelju etičkih pitanja, daje savjet da se nastavi kako je opisano u nastavku;
- ako je pritužba vezana za strukturu ili sustav, daje savjet kako se obratiti Odboru

- ako postoji pritužba koja se odnosi na sukob između osoba, savjetuje proces medijacije i pomaže pronaći posrednika koji je najbolji za taj slučaj.

4.3. Otvaranje postupka na temelju etičke pritužbe

EP će obraditi svaki upit ili pritužbu ako podnositelj pritužbe slijedi i prihvaća sljedeći postupak:

- Budući da je EASE međunarodna organizacija, EP može razmatrati isključivo upite ili pritužbe ako su u pisanom obliku, potpisane od strane podnositelja pritužbe i na engleskom jeziku.

U vezi uključenih osoba:

- EP je odbor unutar EASE-a koji se bavi etičkim pitanjima Somatica Experiencing®-a u Europi prema načelu: što se može učiniti lokalno, bit će učinjeno lokalno.
- Sporno pitanje ne smije biti starije od sedam godina.
- Podnositelj pritužbe mora biti osobno izravno povezan s osobama protiv kojih se upućuje pritužba.
- Iako EP ne može pokrenuti slučaj na temelju pritužbi trećih strana, pozdravlja pisane informacije i pitanja o etičkim pitanjima od kolega iz EASE-a. Etičko Povjerenstvo obavještava podnositelja pritužbe može li i kako nastaviti s pitanjem/informacijama.

Što se tiče sadržaja predmeta:

- EP mora biti upoznat s točnim detaljima pitanja/pritužbe podnositelja pritužbe (s dokumentima ako su dostupni) i je li uključena osoba obaviještena o koraku koji se poduzima, i ako nije, zašto nije.
- EP mora znati je li pokušano kakvo razrješenje i ako jest, u kojem obliku i s kojim ishodom.
- Neka pitanja/pritužbe ne spadaju u nadležnost Etičkog Povjerenstva i ne mogu biti dalje obrađena. Podnositelj pritužbe se obavještava ako je to slučaj i daju mu se razlozi za to.

Nakon zaprimanja i razmatranja svog relevantnog materijala, Etičko Povjerenstvo obavještava podnositelja pritužbe je li upit/pritužba povezana s kršenjem etičkih smjernica EASE-a i ako je to slučaj, prelazi se na fazu prikupljanja informacija.

4.4. Faza prikupljanja informacija

Nakon odluke o nastavku, sljedeći korak EP-a je obavijestiti uključene strane o pritužbi (ako to već nije učinjeno) i tražiti njegovo/njezino/njihovo stajalište.

- EP može, u nekim slučajevima, poslati neke informacije koje je zaprimila objema stranama, kako bi se prikupile konkretnije informacije o pojedinim točkama. S obzirom na složenost prijenosne dinamike s kojom se EP mora nositi u etičkim slučajevima, na EP-u je da odluči koje će se informacije proslijediti drugoj strani.
- Ako se od medijatora traži prikupljanje potrebnih informacija, uključene strane dijele troškove. Ako postoji nesporazum između stranaka oko podjele bilo kakvih troškova u procesu mirenja, ovo se neslaganje rješava kao dio medijacije.
- Ako medijacija ne uspije, EP odlučuje može li pritužba biti dalje obrađena od strane Etičkog Povjerenstva ili ne te obavještava stranke o odluci i razlozima iza nje.

4.5. Faza evaluacije

Nakon što EP prikupi dovoljno informacija, raspravlja i ocjenjuje situaciju i obavještava sve zainteresirane strane o svojim zaključcima i na čemu temelji zaključke, pozivajući se na relevantne točke u etičkim smjernicama EASE-a.

Ovi zaključci temelj su za potrebne radnje i sankcije, opisane u sljedećem odjeljku:

4.6. Potrebne radnje i sankcije

Opće napomene:

Zaključci i zahtjevi EP-a obvezuju su za uključene strane, osim onih koje sadrže preporuke za suspenziju ili isključenje člana EASE-a, koje mora ratificirati odbor EASE-a.

Etički zahtjevi i sankcije primjenjuju se kako bi se popravila sposobnost procjene prijestupnika i povjerenje udruge u prijestupnika. Treba ih razmotriti pod uvjetima sljedećeg pitanja:

- Što se kod njega ili nje mora promijeniti kako bi postao kolega i SEP od povjerenja u očima EP-a?

To znači da EP ima obrazovnu funkciju kako bi pomogla kolegama da postanu jasniji u etičkim pitanjima. Međutim, ako EP ne vjeruje da se kolega može ponašati na pouzdan način prema Etičkim smjernicama EASE-a, odnos se prekida.

Cilj ovih profesionalnih zahtjeva i sankcija je pomoći ponovnom uspostavljanju profesionalnog etičkog funkcioniranja gdje god se to smatra mogućim i održavati visoke etičke standarde ponašanja u EASE-u.

4.7. Prema ponovnom uspostavljanju profesionalnog povjerenja

To počinje s procjenom profesionalne etike, u kojoj se motivi, znanje, osjećaji i radnje osoba koje su počinile prijestup, prije, tijekom i nakon prijestupa, procjenjuju kako bi se utvrdilo zašto je došlo do povrede. Na temelju toga osobi koja je prekršila pravila može se izreći niz profesionalnih sankcija:

- Ukor će se izreći u slučaju lakših prekršaja uz pojašnjenje uključenih etičkih pitanja.
- Zahtjevi postupka medijacije: Član koji je prekršio pravila dužan je procesuirati problem s oštećenim osobama u prisutnosti obostrano prihvatljivog posrednika. Ovaj postupak može, ali i ne mora uključivati odvojene sastanke između medijatora i člana koji je prekršio pravila. Nijedna uključena osoba osim medijatora neće biti plaćena za vrijeme utrošeno u ovom procesu, ali se od osobe koja je prekršila pravila može tražiti da plati djelomično ili u cijelosti naknadu za posredovanje. Izabranog medijatora mora odobriti EP.

Zahtjevi za superviziju, edukaciju ili osobnu terapiju vezani za problematično pitanje, završavaju pismenom izjavom prekršitelja o prirodi i dovršenju ovog procesa i trenutačnom razumijevanju, supotpisani od strane njegovog terapeuta ili supervizora. Izabranog terapeuta ili supervizora mora odobriti EP.

Osoba koja je počinila prekršaj može, ali i ne mora biti suspendirana kao član do završetka obrade. Prijestup(i) iste prirode koji uslijede nakon toga procesuiraju se na progresivno ozbiljniji način.

- EP može zahtijevati da SEP, Trener ili supervizor prestane raditi s klijentom, u slučaju kada je etički ili profesionalno problematičan odnos između pojedinaca doveo do etičke pritužbe, čak i ako klijent želi nastaviti profesionalni odnos. Ovo također vrijedi kada postoji problematičan odnos između udruge i osoba.
- Etičko povjerenstvo preporučuje suspenziju člana kada se prekršaj smatra dovoljno ozbiljnim da se člana isključi iz Udruge, ali se smatra da se i to može ispraviti s vremenom i trudom.
- Isključenje je preporuka Etičkog Povjerenstva za prekršaje opisane u primjerima Etičkih smjernica kada su oni namjerni ili s predumišljajem. Pokušaji prikrivanja prijestupa ili odbijanje poštivanja sankcija EASE-a također su razlozi za trenutačno

isključenje. U takvim slučajevima Etičko Povjerenstvo može po svojoj diskreciji preporučiti isključenje.

U svojim raspravama Etičko Povjerenstvo djeluje na sljedeći način:

- Savjetovanje i arbitražu EP-a općenito provode najmanje tri člana EP-a, od kojih nitko nije izravno ili sekundarno uključen u pitanje koje se razmatra. Arbitri ovog slučaja imaju odgovornost da ne uzimaju u obzir nikakva mišljenja članova EP-a koji su osobno uključeni u slučaj.
- Da bi odluka bila valjana potrebna su minimalno tri člana EP-a. Za svaku stegovnu mjeru da bi odluka bila valjana četiri od pet članova moraju biti suglasni.
- Savjeti ili arbitražne odluke donose se konsenzusom.

EGG-ova zahvalnost:

Željeli bismo zahvaliti EABP-u (Europskom Udruženju za Tjelesnu Psihoterapiju) na briljantnom modelu (ili bolje: uzorku?) njihovih Etičkih Smjernica i Lisbeth Steen Jensen koja je provela vikend s "EGG"-om (Grupom za Etičke Smjernice) u razgovoru i objašnjenju iskustava unutar EABP-a.

Također bismo željeli zahvaliti na komentarima članovima EASE-a, posebno za vrijeme naših rasprava na sastanku Generalne Skupštine u Zürichu, u lipnju 2010.

Beč, 2013., Lida Ruiten (NL), Lis Høhne Ratcliffe (DK) i Manfred Burmeister (DE)